

Βιώσιμη ελληνική γεωργία

Τι σημαίνει και πώς μπορούμε να την υποστηρίξουμε

της Έλλης Τσιφόρου,
γενικής διευθύντριας
της GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Εάν υπάρχει μία λέξη η οποία σήμερα βρίσκεται στα χείλη των πολιτικών ιθυνόντων σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο δεν είναι άλλη από τη «βιωσιμότητα». Τόσο η ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) όσο και η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η νέα αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ, η οποία υιοθετήθηκε το 2019 και θα συνοδεύει την ευρωπαϊκή οικονομία και κοινωνία κατά τις επόμενες δεκαετίες, θέτουν το πλαίσιο εντός του οποίου καλείται να αναπτύξει τις δραστηριότητές του κάθε οικονομικός τομέας σήμερα και στο μέλλον.

Πριν εξετάσουμε τι σημαίνει ειδικά για τον αγροτικό τομέα η μετάβαση προς τη βιωσιμότητα, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινιστεί ότι η έννοια της βιωσιμότητας δεν είναι μονοσήμαντη. Δηλαδή, δεν αφορά αποκλειστικά την περιβαλλοντική και την κλιματική διάσταση, όπως τείνει να θεωρείται, αλλά περιλαμβάνει ισότιμα την οικονομική και την κοινωνική διάσταση.

Για την ευρωπαϊκή και την ελληνική γεωργία αυτό σημαίνει έναν τομέα παραγωγικό και ανταγωνιστικό, που να διασφαλίζει δίκαιο εισόδημα για τους αγρότες, δυναμικούς συνεταιρισμούς αλλά και επαρκή, ποιοτικά, υγιεινά και ασφαλή τρόφιμα για τους καταναλωτές, ενώ διαφυλάσσει και προστατεύει τους πολύτιμους φυσικούς πόρους, το έδαφος, το νερό, τη βιοποικιλότητα και είναι, επίσης, σε θέση να προσαρμόζεται αποτελεσματικά στην κλιματική αλλαγή και να συμβάλει στην αντιμετώπισή της. Σημαίνει, ακόμα, έναν τομέα ανθεκτικό σε κρίσεις και κλυδωνισμούς που θα είναι σε θέση να προσελκύει νέους αγρότες, να γεννά νέα συλλογικά σχήματα και να συμβάλει στη συνολικότερη ανάπτυξη της υπαίθρου ως βασικός πυρήνας και εμψυχωτής της.

Η καινοτομία και, με μια ευρύτερη έννοια, οι προσεγγίσεις που βασίζονται στη γνώση, αναγνωρίζονται ως ένας αποτελεσματικός τρόπος για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, με τον ψηφιακό μετασχηματισμό της γεωργίας να αποτελεί την πιο δυναμική έκφραση συμφιλίωσης και εξισορρόπησης των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών της γεωργικής δραστηριότητας. Για τον λόγο αυτόν, γνώση και τεχνολογική καινοτομία τίθενται στο επίκεντρο της μεταρρυθμισμένης Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), η οποία

πρόκειται να εφαρμοστεί από το 2023 και έπειτα. Ωστόσο, αποτελούν «αγκάθι» για τη χώρα μας, η οποία δεν έχει καταφέρει, σχεδόν 20 χρόνια μετά την πρόβλεψη της ΚΑΠ του 2003 για τη δημιουργία ενός εθνικού Συστήματος Παροχής Συμβουλών, να θέσει στην υπηρεσία του Έλληνα αγρότη το πολύτιμο αυτό εργαλείο διάχυσης της γνώσης.

Εξίσου αναγκαίες είναι οι επενδύσεις στον πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό που υποστηρίζει η νέα ΚΑΠ και αποκτούν ενισχυμένη σημασία λόγω της εκτόξευσης του κόστους παραγωγής, αλλά και του ισχυρού αντικτύπου του πολέμου στην Ουκρανία: συστήματα άρδευσης και ενεργειακής αυτονομίας, ψηφιακές λύσεις για τη μείωση του κόστους παραγωγής και την ενίσχυση της πρόληψης περιβαλλοντικών/κλιματικών κινδύνων, σε συνδυασμό όμως με συμβουλευτικές υπηρεσίες και όχι ως αφορμή πώλησης τεχνολογικού εξοπλισμού στους παραγωγούς.

Καθοριστικής σημασίας για τη βιωσιμότητα των αγροτικών επιχειρήσεων της χώρας είναι και η αξιοποίηση εργαλείων διαχείρισης κινδύνων και ασφάλισης

εισοδήματος, δυνατότητα που παρέχει η νέα ΚΑΠ, αλλά, δυστυχώς, δεν συμπεριλαμβάνεται στο στρατηγικό σχέδιο που έχει κατατεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ειδική μνεία θα πρέπει, τέλος, να γίνει στην ενίσχυση των συλλογικών σχημάτων, με την αξιοποίηση των εκτεταμένων δυνατοτήτων που παρέχει η μελλοντική ΚΑΠ, μεταξύ των οποίων η στήριξη επιχειρησιακών προγραμμάτων Οργανώσεων Παραγωγών σε όλους σχεδόν τους παραγωγικούς τομείς (πέραν εκείνου των οπωροκηπευτικών), την οποία, επίσης, δεν έχει εντάξει η Ελλάδα στον στρατηγικό της σχεδιασμό.

Η GAIA ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ, με την πολυετή δραστηριότητα και τις υπηρεσίες που αναπτύσσει από την αρχή του εγχειρήματος το 2014, βρίσκεται ήδη σε πλήρη ετοιμότητα για την εποχή των μεγάλων προκλήσεων και ευκαιριών που σηματοδοτεί η Πράσινη Συμφωνία. Γνώση, τεχνολογία, καινοτομία, συλλογικότητα, επιχειρηματικότητα αποτελούν δομικά στοιχεία του έργου και της ταυτότητάς μας και, ευελπιστούμε, και του εθνικού αγροτικού τομέα στη νέα εποχή.

**Βιωσιμότητα σημαίνει
αγροτικός τομέας
ανθεκτικός σε κρίσεις
και κλυδωνισμούς
που προσελκύει νέους
αγρότες, γεννά νέα
συλλογικά σχήματα
και συμβάλλει στη
συνολικότερη ανάπτυξη
της υπαίθρου**

Το περιεχόμενο του παρόντος άρθρου ανήκει τις απόψεις των συντακτών του, οι οποίοι φέρουν την αποκλειστική ευθύνη.
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Χρηματοδότηση από το πρόγραμμα IMCAP της Ευρωπαϊκής Ένωσης

